

Det er der sandsynligvis en række årsager til, f.eks. skatteforhold, afskrivningsregler, landbrugslovens liberalisering i 1989, EU's landbrugspolitik og støtteordninger m.m.

Nogle inden for landbrugets organisationer har den grundholdning, at det er en udvikling, som man ikke kan kæmpe imod. Det er efter SF's opfattelse noget vrøvl. Naturligvis kan udviklingen styres. Det er jo ikke bare sådan en forudbestemt størrelse.

Hvis landmændene og politikerne ikke vil styre, så er der jo bare nogle andre, der styrer udviklingen, f.eks. de multinationale selskaber eller kapitalstærke enkeltpersoner. Det er naturligvis indlysende, at man har indflydelse på, i hvilken retning udviklingen skal gå. Man må sætte sig det mål, man ønsker at nå, og så tage de mulige redskaber i brug for at nå målene.

Besvarelse

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen): Debatten om landbrugets strukturudvikling har vel nærmest raset igennem længere tid, ikke kun i landbrugsfaglige blade, men også lidt mere bredt. Det er der ikke noget at sige til; det er selvfølgelig noget, der interesserer alle.

Også i den debat er der forskellige facetter. Der er nogen, der maler en vis herre på væggen, og andre, som nærmest giver udtryk for, at der ingen problemer er.

Jeg tror ikke, der er nogen af de to yderstandpunkter, som er rigtige, men det er klart, at landbruget har været igennem en strukturudvikling, som alle andre områder har været det i det danske samfund igennem de år, der er gået. Det ville have været mærkeligt, hvis landbruget ikke havde været det.

Man kan vel nærmest sige, at strukturudviklingen i landbruget har eksisteret, siden de første landmænd begyndte at rydde skoven her i landet for at kunne opdyrke jorden. Der har i de sidste årtier været en jævn tilbagegang i antallet af landbrugsbedrifter, men nu har vi under 70.000 bedrifter, hvoraf ca. 48.000 er bedrifter med husdyrbesætning. I perioden fra 1990 til 1995 har nedgangen i antallet af bedrifter været på ca. 10.000. Samtidig er den gennemsnitlige bedriftsstørrelse vokset.

I perioden er der også blevet færre husdyr, men til gengæld er antallet af dyr pr. besætning steget. Der er blevet færre bedrifter, der har mindre end 120 dyreenheder, og der er blevet

flere bedrifter med mere end 120 dyreenheder. Der har været den kraftigste udvikling inden for svine-sektoren.

Men der har også været andre tendenser i den periode. Vi har set en stigning i antallet af økologiske landmænd i takt med den stigende forbrugerinteresse for økologiske produkter. Vi har set en øget interesse for at finde alternative driftsformer, der på en ny måde tilgodeser miljø, dyrevelfærd og dyresundhed – tendenser, der også hænger sammen med forbrugernes stigende opmærksomhed på fødevarernes kvalitet og tilblivelse.

Hvis man skal danne sig et billede af, hvordan den fremtidige strukturudvikling vil se ud, må man selvfølgelig også tage disse tendenser i betragtning.

Der har været sagt og skrevet en del om udviklingen hen imod store husdyrbrug. Vi har set en stigning i antallet af husdyrbrug på over 250 dyreenheder i de seneste år. Tal fra Danmarks Statistik viser dog, at husdyrbrug på over 250 dyreenheder udgør under 2 pct. af det samlede antal, og at væksten i antallet af disse brug har været aftagende siden 1993. Statistikken viser ligeledes, at der er sket en større vækst i antallet af husdyrbrug i gruppen mellem 120 og 250 dyreenheder. Der foreligger endnu ikke officielle opgørelser for året 1996.

Miljø- og energiministerens redegørelse om udarbejdelse af VVM-redegørelser for nye svine- og fjerkræfarme over 250 dyreenheder blev som bekendt indført i 1994. Oplysningerne fra amterne viser, at der siden 1994 er igangsat VVM-projekter eller -procedurer for 20-30 ansøgninger over 250 dyreenheder. Foreløbig er 6 sager endt med en godkendelse og 1 sag med afslag. Antallet af VVM-sager har efter 1994 faktisk kun udgjort en brøkdel af, hvad man forventede, da reglerne i sin tid blev indført.

Strukturudviklingen i landbrugserhvervet er et udtryk for, at erhvervet tilpasser sig markedsforholdene og det omgivende samfunds krav. Der er mange forhold, der har betydning og indflydelse på strukturudviklingen og takten, hvormed den foregår. Markedets krav er naturligvis af afgørende betydning, men også de rammer af forskellige karakterer, som man nationalt og internationalt lægger for erhvervet, har stor indflydelse.

Hvis man ser på den internationale side, vil man se, at den danske landbrugsproduktion til stadighed tilpasser sig de forhold, som den fælles landbrugspolitik i EU medfører. I 1993 lyk-